

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірка адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 23-41.
Друкерії 23-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Премію за ощадність

у висоті від зол. 25—300 крім відсотків
можете дістати в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руска ч. 20,

якщо будете складати в ньому щомісячно вкладки
на премійну вкладкову книжечку. Найнижча мі-
сечна вкладка зол. 5.

Звичайні і також премійні вкладки ощадності
складані місячно від 5 до 100 зол., на котрі ви-
льсовується щорічно премії по 25 до 300 зол.
приймає також пополудні
від год. 5. до год. 6 1/2

Центральний Кооперативний Банк

у ЛЬВОВІ, РИНОК, ч. 10.
(власна камениця при вул. 3. Мая ч. 15)

Перед загальними зборами „Просвіти“.

Збори товариств — звичайне явище в громадянському житті. Всеж таки не належить його недооцінювати, бо організовані товариства є од-
ночасно важним показником культурної сили й
вартості одиниць чи тих груп громадянства,
що товариство створили і в ньому працюють.

Товариства і робота в них є не тільки показ-
ником культурної сили й вартості, але також мі-
рою ініціативної відваги, творчості, яка будує,
розраховує на майбутнє в надії, що найдуться
матеріальні і моральні засоби для проведення
направлених в життя.

Зосібна в наших українських умовах жит-
тя, наші товариства є не тільки спробою виявлен-
ня нашого самоуправного змісту і хисту, але
покищо єдиним місцем, щоби вчитися, обіймати
деякі проблеми національно-політичного і су-
спільного життя з точки найвищого інтересу
нації.

Тим то збори товариств, головню централь-
них, так дуже притягують до себе увагу різних
кол громадянства. А вже сміло можна це сказа-
ти про зацікавлені збори „Просвіти“, що ма-
ють відбутися в четвер 4-го червня ц. р. Від яко-
го тижня шпальти різних часописів виповнені
статтями про збори, про само Товариство, про
господарку і працю в ньому. Находимо там
слухні уваги всуміш з неправдою аж до наклепів,
а також і мимому оборону товариства перед
визиском інших установ, котрі треба бити тільки
тому, що вони ненавистні авторам заміток. Коли
би міряти кількістю написаного про положення
товариства, то воно насправду повинно би бути
наслідком такого зацікавлення просто ви-
німкове. На жаль, все те в більшій частині — тільки
тармідер, розпеченість, беззаставна невідпо-
відальність. Все те не є серйозне, а що найважли-
ше, зовсім не подиктоване пошаною і любов'ю
до товариства.

Розуміємо добре, що для правильності роз-
в'язку громадського життя потрібна річева кри-
тика. Вона мусить мати на увазі і те, щоби, вису-
ваючи вимоги до кермуючих роботою, порушувати
також питання, чи плани проводу і його
голос нахолодний потрібний відгомін у громадян-
стві. Але коли господарське положення Товари-
ста або його змістова діяльність є тільки сті-
ною, з якою якої мають падати удари без розбо-
ру, напругу і наляво, диктовані політичними, а
не особистими порухами, тоді мусимо
станути на становищі, що спричинили гармиде-
рство мають найменше права забирати голос у спра-
вах т-ва. Мусимо акцентувати не тільки словом, але
і ділом показати, що наше товариство є нашим
твором, є автором творчих елементів нації, і не
допустимо, щоби трілявмі міязми, якими випов-
нює покищо наше політичне життя, входили до
праці Товариства „Просвіта“. Т-во „Просвіта“
є саме бути місцем для політичних розрахунків
парії, що вносять заколот в наше життя, або
ж мають просто наказ руйнувати його. В Тowa-
рстві „Просвіта“ збираємо наші творчі сили
біля спільної платформі, найвищим наказом якої
є не тільки зберігати націю перед усіми шкід-
ливими впливами, обрахованими на її розбиття,
але також провести таке внутрішнє її обновле-
ння, щоби єдиністю, солідарністю та об'єднанням
класів і груп у наші дати і в модерні обличчя су-
спільної, народної індивідуальності.

Та значить, що серед нашого громадянства
найбільше приймається все те, що негативне, зокре-
маж коли те негативне подається у примам-
ливій формі турботи за всеобщее добро, муси-
мо ж ми зберігати голос.

Не перечимо, що господарське положення*)
товариства є дуже важке, але не гірше від поло-
ження інших установ і загалу громадянства, не
тільки у нас, але й скрізь у світі. А коли Товари-
ство мусить провадити живу діяльність, а свого
бюджету не може з природи річи будувати у
всьому на сталях і запевнених впливах — діється
і таке, що найкращі пляни і побажання подикто-
вані саме охотою віджити положення, не все
вдаються, а деколи стають навіть тягарем, що
перевантажує товариство і його провід. І коли,
скажимо, ми вже з тим погодилися, що трансакція
з Оренштайном не належить до найкращих, то
не можна в рік за роком витягати як аргумент,
а навпаки, журба і турбота за долю Товариства
наказувала би подумати над засобами, як цей
тягар зробити найменшим, тимбільше, що є всі
дані на те, аби так зробити.

Іншим аргументом є підхоплена лівою пре-
сою аістка про господарку в Угерях. Бачимо з
надрукованого Звіту, що ця справа зроблено
предметом навіть окремого громадського суду,
присуд якого враз з мотивами оголошений в ці-
лості у Звіті. Автори заміток не тільки насві-

*) На основі звіту, цифер всеж таки стверджуємо при-
ріст чистого майна на протязі двох звітних років у сумі
23.291,93 зол. Останній прийнятий бізнес виказує загальну
суму активів на 779.619 зол., а пасивів на 513.308,02 зол.,
так що чисте майно вносить 266.310,98 зол. При тому
азначуємо, що бізнесова вартість активів зведена до
найменших розмірів.

Двома шляхами до одної мети.

II. „Руска аграрна організація“ (РАО) і „Волинське Українське Об'єднання“ (ВУО).

У розв'язці питання національних меншин у
Польщі, передовсім територіальних меншин, по-
бідив на ділі вшехпольський погляд. У перших
роках відновленої Польщі круги стовідсоткової
пілсудчини матерії теперішньої санації — ви-
двигали федералістичну ідею, що по своїй суті
була тільки новим оформленням старої аґаґлон-
ської ідеї. З неї вийшов похід Пілсудського на
Київ і Желізовського (фактично також Пілсуд-
ського) на Вильно. Ця періода після більшо-
вицької війни скінчилася тим, що велика части-
на білорусько-литовських земель (т. зв. північно-
східні крески) в Вильно опинилися в орбіті
польського пацування, а з походу на Київ остали
при Польщі остаточно у рижському договорі пів-
нічно-західні українські землі. Східна Галичина,
як відомо має свою окрему історію. Сама феде-
ралістична ідея виплила вже давно з курсу на-
в'язу у її колишніх прихильників і сьогодні ніхто
а поляки не вде в тим напрямом на політичну
торговину.

Керма національної політики супроти укра-
їнців опинилася в руках військової дефензини
(т. зв. П. відділу), чинянка найменше з усіх до
цього покликаного. І нині дефензива має тут
один неостанній голос, хоч властиву керму вхо-
пили начальники меншового відділу міністер-
ства внутрішніх справ і ведуть її при допомозі во-
єводів, старостів, поліції і дефензини у трьох, чи
навіть чотирьох окремих редакціях — Східна Га-
личина, Волинь, Полісся і Холмщина в Підля-
шм.

Як сказано, почин вийшов від дефензини. Во-
на то в 1920 і 1921 рр. позвала старого недоу-
жного д-ра Северина Даниловича, вона поклікала
до життя гурток т. зв. хлібодів з Даниловича,

плують так справу, як їм наказує їх партійно-
політичний інтерес, але просто перенервують
факти й воюють неправдою. Причин цього яви-
ща, а рідше т. зв. „джерельного, авторитетного
інформування“ треба шукати дельне, та покищо
цю сумну сторінку нашого внутрішнього життя
лишмо на боці.

Найважливішою справою, яка повинна би бу-
ти предметом цікавості і турбот, це просвітна
діяльність Товариства. Треба признати, що вона
багато скромніша, ніж це зазначувалося перед
кількома роками. Організаційний розгін, розро-
блення змісту праці, підзавання засобів до неї
в виді підручників та орієнтаційних класів,
зосібна ударна кампанія за книжкою — впрова-
дили Товариство у поважні зобов'язання. Споді-
вання, що в міру викладеної праці, вплинуть за-
соби на покриття зобов'язань — не здійснилися
і тому треба було звести роботу до скромніших
розмірів. Але й на цьому полі треба стаєрдити,
що відносини налагоджуються. Організаційна і
пропагандова праця не устає, видавничі змага-
ється, налагоджування господарських відносин;
Товаристві на добрій дорозі. Тільки треба віри
і захоплення у членів Товариства, треба почути
відповідальності в громадянстві за працю в То-
варистві, а віддається не тільки забезпечити роз-
виток Товариства і його будучність, але й дати
йому можливість це поважнішого впливу на куль-
туру народу, на оформлення об'єднуючого
світогляду, на зеднування і збирання народу під
одні прапори.

На кінець скажемо ще й те, що найтяжча бо-
ротьба на світі, це боротьба з насікомими і гала-
пасами. Такоюж трудною є і боротьба з видума-
ними наклепами, зі зловим опльовуванням
всього, без різниці. Відповідати на неї такимиж
засобами — неможливо. Бо все, що серйозне і
поважне, прибрано поновлю у такі прості і сі-
ренькі шати, які просто губляться посеред злобо-
ного галасу. Та ми в одному певні, що здорова,
національно думуюча частина громадянства від-
чуває добре ціле підложо невідповідальних на-
падів і клевет і вона не тільки не дасть себе ви-
вести з рівноваги, але й своїм рішучим станови-
щем, відповідальною і конструктивною працею
— дасть відправу усім руйнуючим елементам.

—о—

Мих. Яцкова і Сидора Твердохліба і вона прешт
кермувала соймовими зборами в українських
округах Галичини в 1922 р., коли при нашій аб-
стиненції вибори пильно своїх нахлібників —
Ількова, Залужського і трьох адеморалізованих се-
лян. Та успіхів серед українського громадянства
Галичини ця група — очевидно — не мала.
Уваж П орган „Рілля Край“, коли перестали
йти на його гроші в диспозиційних фондів, про-
пала в безвістях і сама група хлібодів. Цей са-
мої роботи піднялися в 1927 р. на приказ в Вар-
шаві східно-галицькі воєводи і старости. З їх
доручення повстав УНС (Укр. Народний Союз) з
Даниловичем і Стовпником на чолі, також за
гроші в диспозиційного фонду. Та цей УНС довго
повітря не затримав. При виборах 1928 р. со-
ромно провалився мимо великої помочі санації і
поліції і санація його вскорі зліквідувала, закли-
чавши договір з групою москвофільських недо-
биків аніл стугу теперішньої РАО (Руска аграр-
на організація). На східно-галицькому терені
пішла тут саїдами передовоного вшехпольсько-
го табору, що йшов рука в руку з галицькими
москвофілами. І це не диво, бо в тутешній сана-
ції більшість мають недавні ще вшехпольські. І те-
пер галицькі „малорусини“ в РАО мають двоно під
польськими санаційними прапорами. Ведуть їх уря-
довці зі старостів і повітових анділків, відомо, що
на приказ своїй владі, розвіджаючи офіційно
по селах — нпр. в Тернопільщині — і вербуючи
членів для РАО, що має творити окрему східно-
малопольську греко-лат. етнічну регіональну
групу, щось у ролі вассеррутенів.

Та сама дефензива створила на Волині
оскількигину і авторизала цей безмежний мо-
рально-національний запевд, що досі ще там во

між деревами блукали, поки одна на вільху не попала. „Маємо Вільху! Маємо Вільху!“ — не село згмоніли і бігли з нею в село, щоб не побачили хлопці, бо відібралиб. А їм нащо?

А коли сонце зайшло і зорі висипалися на небо, старша дівчина ту Вільху на сусідів по-

Два суперечні польські голоси про Женеvu.

I. Орган львівських ендеків про комунікат Комітету Трьох.

Орган львівських ендеків „Курер Львівський“ з дати 31. травня н. р. (ч. 148) приносить передову статтю п. н. „Супроти зовнішніх суггестій“, в якій займається оцінкою комунікату, що його видав Комітет Трьох у Женеві в українській справі. У статті читаємо:

„Цього комунікату не вважаємо корисним. Як доходить ближчі відомості з Женев, міністр Залеський інтервенював у голови Комітету Трьох, англійського міністра закордонних справ Гендерсона, намовляючи його до перенесення українських скарг з минулої сесії Ради Ліги Націй на слідуючу. При тім обіцяв, що польський уряд розгляне цілу низку справ, порушених у скаргах. Деякі органи заграничної преси подають, що розмови в тому напрямі мали дуже драматичний характер. У наслідках мін. Залеський спричинив відсутність справи українських скарг до чергової сесії Ради Ліги Націй, але не зміг спинити видання комунікату від Комітету Трьох, комунікату, що має характер відозви, яка відноситься до наших внутрішніх відносин і змірне до успішного ділення своїм впливом на таке, а не інше їх оформлення“.

„З комунікату Комітету Трьох треба особливо вирізнити дві точки. Перша говорить про інформації, отримані від польського уряду, що він сам поладить справи, порушені у скаргах. Якщо польський уряд дав таку обіцянку, а важко сумніватися у вірність комунікату, то нині видється незрозумілим, чому клуб ББ в своїй опирає внутрішньому провіренню справи паціфікації самим урядом. Край же чейже зробити щось з власної ініціативи. Тільки до цього бракувало дару передбачування, такого необхідного в політиці“.

„Льва точка комунікату, якою думаємо знятися, є далеко важніша. Вона містить суггестію про якусь „умову внутрішньої натури“, яка булаб, на думку авторів комунікату, найкращим способом поладнання справи. Що має означати така „умова внутрішньої натури“? Чи це має бути реалізація угоди, пропонованої п. Годувком? Може недалека будучина вяснить нам ближче неясність висловів комунікату і закритого ними змісту“.

„Далі цей орган перестерігає перед якоюнебудь угодою, якою малаб бути „окуплена“ паціфікація“, бо „польська суспільність нашої ділянки — читаємо там дослівно — має вироблений погляд на вартість, точніше на шкідливість, всяких угод“.

II. Орган львівських бебеків про ті самі справи, але протилежно.

Давніше орган львівських ендеків, а тепер сто процентний орган львівської і східно-галицької санайт „Слово Польське“ з тої самої дати, а саме з дня 31. травня, у вступній статті п. з.

дівря віднесла, бо в сусіда є доньки-відданці. Разом вони „Дуба“ в „Василеньку“ відспівали і дальше пішли. Так мандрувала „Вільха“ з двора до двора, поки порога нашої брами не переступила.

Тепер з нею старша дівчина на моріжку стоїть, а її подруги живим вінком довкола неї співають:

Зілляж мов, василеньку,
Зілляж мов, василеньку,
Садилам тя, доглядала,
Садилам тя, доглядала,
До сніда сонця підливала,
До сніда сонця підливала.

Галаза собі, що на Зелени Святи тим зіллям чорного шапку заквітчала. Але де! Нелюб закривав в очі до городу, зирнав зілля і свій капелюх ним закидав. Та вона йому того не дарув.

Ранним ранком вийде з хат
Зілля своє піднавати,
Зілля своє піднавати...

Відспівали, пішли.

З як перше після здалеку надходила до тебе, так тепер чимраз дальше я тихіше дунала, як відомий, як слоний...

Хвалиш голову на поруча дубового ганку, злізав зовнішні журчить „над ним червоні спідняє — шумлять, мов промовляють: „Горіш же, юнорі! Ти здалеку прийшов і далеко пітиш і понесеш з собою туку пісню світами, і ані ти не знаєш, ані вона не знає, куди, кому, пощо. — Чи так є спільно далечині, де дієвість з мрією криється тиня (хут), в невідоме на соціалі грає... горіш же, юнорі!“

Бачать сні, з яких будитися так важко.

„З чим унавіні вернули з Женев“, намагається доказати, що акція УНДО на женевському терені закінчилась повною невдачею. Ця невдача мала би бути тим більша, що до Комітету Трьох належали представники II. Інтернаціоналу, ворожого до нинішньої системи правління в Польщі та представники „германофільської політики“, які із антипольських мотивів минулої осені поставились до паціфікації Сх. Галичини згори ворожо.

Комунікат Комітету Трьох стверджує: 1) що справа паціфікації надається до внутрішньо-державного поладження шляхом безпосереднього порозуміння між польським урядом і українським населенням; 2) що обов'язком українців є льояльність супроти Польщі; 3) що співпраця українського населення з польським урядом є конечною умовою замирення і добрих взаємин між обома народами на терені Сх. Галичини (в оригіналі „Малопольщі“).

На думку „Слова Польського“ ці три тези Комітету Трьох покриваються зі становищем і волею польського уряду, а перекреслюють становище УНДО, бо постулатом Женев є добрі відносини між українцями і поляками на ґрунті польської державності, а саме тому, що Союз Народів гарантує всім державам, які є членами тогож союзу ненарушимість і цілість їхньої території. Комунікат Комітету Трьох є катастрофою для тих українських політиків, які паціфікацію II відомин у „германофільських осередках“ хотіли використати на те, щоб „українську проблему“ в Польщі видвинути на міжнародно арену.

„Слово Польське“ потішає себе, що вислід нарад у Женеві є передовсім катастрофою для організації „отамана Ковальця“.

„Слово Польське“ кінчає статтю такими рефлексіями:

„Рівнож болочку невдача має той напрямок української політики, який, лаявучи між боевою акцією УВО і зовнішньою, механічною, „льояльністю“ супроти польської держави, поїхав до Женеві по лаври й успіхи, а вернувшись з твердженням, що його тактика є безуспішна та осуджена Гендерсоном і Грандієм у цілій ширині. Українське населення має відкрити можливість увійти в добрі відносини з польським урядом і польською суспільністю. Але українське населення мусить відобрати повноваження репрезентування його вчорашнім політикам, які творять головну перешкоду між тим населенням і польською державою, та витворити зпоміж себе нові політичні чинники, які шире й без застережень афішують програму приязного співжиття з Польщею, яка то програма є також по ухвалах Комітету Трьох програмою Женев“.

Дійсно забавні ті політики і публіцисти зі „Слова Польського“! Вони самі мусять сміятися з того, що пишуть. Але нещасні ті читачі, що мають перейматися такими „розумними“ гаслами „Слова Польського“, як те, щоб українське населення відбрало повноваження своїм теперішнім політикам і висунуло зпоміж себе інших, таких, що вступилиб до львівської групи ББ під команду редакторів „Слова Польського“. І хоч досі „Сл. Польське“ тих повноважень навіть не признавало, то цим разом і на це пішло, щоб тільки щось написати, щоб тільки скріпити протипольські настрої серед свого табору і накінець щоб тільки засипати всім своїм спілкартійним піском очі, скрити перед ними правду, словом, зробити — „gute Miene zum bösen Spiel“.

За океаном.

Українці на послуханні в губернатора стеїту Мінніген.

Тижневик „Український Католицький Вістник“ з Дітройту повідомляє: В четвер, 6. травня, губернатор стеїту Мінніген, Вільбер Брокнер, прийняв на спеціальній аудієнції в Ленсінг о. Льва Сембратовича і п. Степана Гаву. О. Сембратович подякував губернаторові за пам'ять про українців з нагоди Великодних Свят і за телеграфічний привіт та вручив дві писанки в українським стилі, писані краєними нашими мистцями. Ширими словами подякував губернатор за дар і заявив, що сподівається в короткі часі особисто бути між українцями. Аудієнція мала дуже сердечний характер. Не зайвим буде згадати, що заходом губернатора Брокнера покинано до Вашингтону американського горожанина українського походження, Т. Феродішину з Дітройту, на додаткові переселення й устійнення суми відшкодування за поведення з ним в часі його побуту минулої осені в Галичині.

Матерній Дім СС. Василян у Філадельфії.

Будова Матернього Дому Сестер Василянок на Факс Чейз в Філадельфії вже на викінченні.

При кінці травня контрактор уже віддасть ключі Сестрам Василянкам, які 20 літ працювали і збірли гроші, поки прибудили 170.000 дол., що їх заплатали вже за будову. Довгу ще матимуть дова коштувала розмірно мало, а уваги на те, що тепер будівельні матеріали подешевіли. В інших часах кошти булиб далеко більші. Посвячення Матернього Дому буде в липні. На це свято безперечно прибудуть громади українці з Філадельфії і ладальні сторін.

Праця Авраменка на полі українського мистецтва.

Успіх українського балету Василя Авраменка в Метрополітені Опері в Нью Йорку заставив різні українські громади думати про подібний аиступ і в себе самих. До Школи Національного Танку в Нью Йорку посилюється з ріжних сторін домагання, щоб Авраменко приїздив у їх сторони і допомагав їм у роботі. З огляду на те, що така праця перевищує сили одної людини, треба було уложити якийсь план підготовчої праці. Тому на суботу 16. травня скликано основну нараду над дальшою організацією українського мистецтва до Школи Авраменка в Нью Йорку на годину 7 вечір, а вже слідуючого дня, в неділю 17. травня, відбулася така сама нарада в Рочестері. Н. Я. в понеділок 18. а у вівторок 19. а Бофдало, 20. і 21. травня в Клівленді, Огайо, між 22. і 26. травня в Шикаго, Іл. На Пітсбург припали збори на день 27. травня. На всіх тих нарадах реферував балетмайстер Василь Авраменко особисто.

Концерт Шевченка у Брукліні.

Хоча цьогорічний Шевченківський концерт у Брукліні припав зараз після української вистави в Метрополітені Опері в Нью Йорку, публіка явилась досить численно в неділю, 26. квітня пополудні, у великій залі аншої школи (гай скул) при Дрігс евеню і Пятій вулиці. Але й програма була добріша і хор, головна сила свята, також добре підготований. Всіх точок було 9 і мішаний хор під проводом п. Василя Савицького зібрав належні признання. Вступне слово о. Антона Лотовича і святочна промова Дмитра Галичина зробили гарне вражіння, а сопранове сольно п-ни Анни Кісь вийшло прегарно. Таксамо добре вийнявся Борис Савицький із скрипкового соля, Н. Галась з фортепианової гри, п-ла Шеремета з декламації. Чистий дохід пішов на „Рідну Школу“.

З життя наших установ.

Загальні Збори Народної Лічниці.

Загальні Збори Народної Лічниці у Львові відбулися дня 9. травня при участі около 30 членів. Зі звіту директора бл. п. д-ра Куронца, який, не вважаючи на тяжку недугу, прибув на Збори, довідалися присутні, що в Н. Л. ординує 15 лікарів; як новий лікар прибув у діловому році окуліст д-р Максимонько, а після уступлення д-ра Бойка обняла дентистичний відділ д-р Чайківська-Ляхова. В минулому році зголосилося до поради 11.194 хорих, яким разом із повертеними візантами уділено 25.375 лікарських порад. 6 це рекордів, досі небували числа; у 1929 році відповідали числа були 8.845 і 18.195. По народности користало з порад: українці 62 проц., поляки 25 проц., жидів 10 проц., а інших, як німців, москалів, чехів 2 проц. Операції виконало 434. Крім того дає Н. Л. приміщення протитуберкульозному диспансеру Українського Гігієнічного Т-ва. З касового звіту, проведеного д-ром Бурчинським, виходить, що прихотів ураз із жертвами на будову шпиталю було 49.604 дол., а розхотів 120.570 дол.

Звідомлення з будови шпиталю ім. Митроп. Андрея звучало ось-як: Довів на будову озержала Н. Л. від мієстрату з. VII. 1930, а вже 4. VII. розписано публічний конкурс на оферти. По розгляді присланих проектів (5) прийнято оферту інж. О. Пензаського, з яким Управа підписала умову 31. VII. Контрольором будови з доучення Н. Л. був радник інж. Гамета. Будова почалася 22. VIII. 14. IX. посвятив Ексц. Митрополит угодний камінь, а до кінця листопада був уже 3-поверховий будинок під дахом. Вкінці 6. XII. переведено коляцацію будови. Згалали інженіри аналізували будову дуже солісно і з цілою посвятою: виїхали навіть на свій кош за границю (до Німеччини), аби наочно приглянутися і познайомитися з модерними улаженнями шпиталів і зі способом їх будови, щоб описати ці новості пристосувати по можності й у нас. На внесення бл. п. д-ра Куронца висловлено їм подяку.

Після уділення абсолюторії вибрано знов на внесення бл. п. д-ра Куронца нову Раду Т-ва в такому складі: голова през. В. Лецикевич, заст. голови о. кан. Ковальський, секретар д-р Рудницька-Кришталська, касір д-р Бурчинський, члени Вадлу: М. Галібей, д-р Кашубинський, д-р Максимонько, д-о Назбага, д-о Позолдинський і

М. Стефаніський, Членами Контрольної Комісії стали пп.: М. Заячківський, І. Стерник і В. Чума.

Вкінці представлено справу дальшої будови шпиталю: кошти дотеперішніх робіт виносять 25.000 ам. дол. У найближчому часі буде Комітет будови диспозувати сумою 15.000 дол. і вже небавом приступить до дальшої будови. На докінчення будови й кончеї інсталяції треба крім того ще 15.000 ам. дол. Залежати це буде тільки від дальших жертв, чи будову буде можна докінчити ще цього року. Управа Н. Л. оподіється, що наше громадянство як у краю, так і за морями у зрозумілій вагі нашого шпиталю піддержить якнайенергійніше змагання Управи, тимбільше, що сам шпиталь має бути гідним завершенням ювілею Митрополита Андрея.

Всякі жертви на будову приймають наші філансові установи: Земельний Банк, Дністер, Нар. Торговля, Центробанк, або касієр Н. Л. д-р Т. Бурачинський, Л. Сапіги ч. 25.

Поклін Поляглим.

Львів, 1. червня 1931.

Традиційний похід на могили Поляглих в Зелені Свята відбувся і цього року незвичайно величаво. Сприяла цьому імпозантному походу величаво. Сприяла цьому імпозантному походу величаво. Сприяла цьому імпозантному походу величаво.

В неділю двинувся похід на Янівський цвинтар при участі кільканадцяти тисяч учасників, що йшли згідно з вказівками впорядників. На переді несено хрест, за яким рівномірною ходою ступали делегати різних українських установ, що несли вінки з відповідними написами. Ленти на вінках переважно жовто-блакитні, деякі малинові. Вінки переважно терневі. За вінками йшов поважний гурт б. старшин і стрільців УГА, а за ними довгими-довгими рядами молоді усіх приватних шкіл „Р. Ш.“, потім молоді університетська, ремісничі і т. д. Після того йшли представники різних установ, у тому більший гурт членів „Сили“ (з прапором). Шойно за представниками установ йшли процесії всіх львівських церков під проводом духовенства і при участі великої маси вірних, а замикала похід процесія церкви св. Юра під проводом о. мітрата Базюка. Незалежно від того, що учасники кожної процесії співали церковні пісні, звеличали святочний похід ще й виступи трьох хорів: Бандуриста, Сурми і питомців, що, йдучи у значних від себе відступах, співали наперемінно похоронні пісні, притягаючи до себе загальну увагу численних видців. До звеличання і піднесення свята причинилася теж немало знаменито зіграна оркестра „Зорі“, що ступала в одностроях зараз за делегаціями з вінками і грала цілу дорогу похоронні марші й пісні.

Цілий похід, що розтягнувся на кілька кілометрів і тривав 2 і пів години, робив дійсно величаве враження. Величаво і числом учасників, якого у Львові вже не було від літ, і незвичайною своєю повагою, і числом, багатством та різновидністю вінків (усіх вінків 64), і красою цілих соток процесійних хоругв, що в світлі сонця мерехтіли своїми яскравими барвами й вишивками та мережками і просто хапали за очі. Дійсно незабутній образ!

На гарно упорядкованому цвинтарі поляглих українців усе зібране духовенство відправило при участі збірного хору панахиду, після чого відповідну проповідь виголосив о. д-р Г. Костельник. Одночасно делегати установ зложили на окремих могилах вінки і цвіти. Після того були відправлені панахиди перед могилами Невідомого Стрільця, пок. Луцейка і Крупи, Шевчука, Фолиса, О. Басарабової і багатьох інших. Пізнім вечором вертали процесії до своїх церков, а вірні домі в тому переконанні, що віддали гідний поклін пам'яті поляглих.

В понеділок перейшов похід у такому самому зразковому порядку, тільки вже в меншому числі (багато наших людей мусіло працювати по бюрох, фабриках і взагалі в службі), на Личаківський цвинтар. Співали ті самі хори, грала теж оркестра „Зорі“. Всіх вінків несено в поході 36.

На цвинтарі поляглих у визвольній війні відправило духовенство під проводом о. мітр. Базюка панахиду, до якої співали всі три хори збірно під проводом п. Ів. Орхимовича. Проповідь про вагу культу поляглих виголосив о. Горчинський, після чого хор відспівав „Вічна пам'ять“ і „Ви жертвою“. Також тут зложено на могилах вінки і цвіти та залалено свічки.

Після того при великому здвизі народу духовенство відправило панахиди перед пам'ятниками М. Шапкевича, В. Барвінського, А. Кошка, над могилою Ів. Франка, перед гробницями: капітульною, о. Теодозія Лежогубського, о. д-ра Омеляна Огоновського і багатьох інших заслужених церковних і народних діячів. І на цьому цвинтарі свято закінчилося пізнім вечором.

"HUNGARIA"

Вже відкрито першорядну торгівлю вин, делікатесів, покій до снідань і ресторан при вул. Льва Сапіги 23. Поручає величезний вибір угорських вин всілякого рода, почавши від 1-го зол. за 1/4 літри. Здорова і смачна кухня, оцімське пиво. Реставраційна сая і величавий огорог, у якому відбувається щоденно концерт легкої музики при незмінених цінах.

Фінляндська нота до Ліги Націй.

З Гельсінгфорсу прийшла вістка, що фінляндський уряд хоче вислати ноту до Ліги Націй в справі поведінки СРСР. на фінляндському кордоні, яка то поведінка може довести до вибуху нової війни.

ОСТАННІ ВІСТІ

СОЙМ У ВЕРЕСНІ.

Надзвичайну сесію сойму, яка мала відбутися перед феріями, скличуть на першу половину вересня. Рішення у тій справі запало ще перед уступленням уряду прем. Славека. Прем. Пристор апробував це рішення. Ця сесія потребає до жовтня, а може й до листопада, себто до часу скликання нової бюджетової сесії. На надзвичайній сесії мають м. і. радити над конституцією.

ВШЕМІНІСТР КОЦ ОСТАЄТЬСЯ.

Півурядова аг. „Іскра“ довідується, що державний підсекретар у мін-стві скарбу Коц, остаеться в мін-стві на становищі державного підсекретаря.

ЕКСПОЗЕ ПРЕМ. ПРИСТОРА.

У соймі відбулося 1. червня засідання клубу ББ. Прем. Пристор у промові сказав, що все, чого не передумано та не опрацьовано до кінця, не буде предметом урядових дослідів. Уряд продовжуватиме політику б. прем. Славека. Бесідників уряд старатиметься поборювати господарську кризу, задержати бюджет. рівновагу й удержати валюту.

Опісля обговорювали організаційні справи, м. ін. постановили, що ББ. візьме участь у доповнюючих виборах у Полоцьку 21. червня.

ПРОЦЕС Б. БЕРЕСТЕЙСЬКИХ ВІЗНІВ.

На 15. червня розписаний речинець процесу проти провідників Центролеву, яких у вересні м. р. арештували й замкнули в Бересті н. Б. Після ці обвинувачені в підбурюванні.

КРАДІЖ У Д-РА ФЕДАКА.

Невідомі злодії вломилася до канцелярії адв. д-ра Ст. Федака при вул. Сикстуській 48 та вкрали 640 зол. і деякі річі. Загальна шкода 1040 зол.

УНЕВАЖНИЛИ МАТУРУ.

Львівська кураторія уневажнила письмнену матуру в двох дівочих семінаріях у Перемишлі — утравістичній та польській і зарядила нове писання задач. Польські джерела твердять, що це сталося „з дуже важких причин“.

ВБИЛИ ПОЧТОВОГО ПІСЛАНЦЯ.

Дня 30. травня в год. 16. вбито на лісовій стежці в Дібринові (пов. Рогатин) поштового післанця Миколу Джулинського зі Стратина. Забрали 200 зол. й що було в американських листах та інші посилки для поштової агенції в Стратині. Ведуть слідство.

Вже кілька годин після викриття вбивства поліція арештувала одного з убивників, Владислава Кіжицького із Загайців пов. Підгайці. При ньому знайшли майже всю забрану в почтаря готівку. Опришок купив був уже собі за ограблені гроші вовий одяг, який мав при собі, як його арештували. Кіжицький признався до вбивства та виявив співника. Почтовий уряд у Стратині не обрахував іще, скільки бандити вкрали грошей. Співник Кіжицького Ів. Януш утік, та поліція сподіється зловити його.

ХУРТОВИНА, ГРОМИ.

Західню частку львівського повіту навістив 1. червня град, що доходив до величини малого яблука. В Зимній Воді, Рудні й Конопниці град знищив на 600 моргів жита та на 100 моргів пшениці. У Зимній Воді впав град величини курячого яйця, а землю засипав на 30—40 см. В інших околицях, де понишена городини й овочеві дерева, шкоди доходять до 75 проц.

Над околицею Гдині перейшла хуртовина з градом. Град був величини горіха, а подекуди вкрив землю верствою на 30 см. Від громів згоріли в кількох місцевостях господарські будинки. На Оп. Шельську падав град величини голубового яйця. Поле вкрив на 5 см. грубою верствою. Залізничний шлях Глубиця—Карпів залитий. В с. Котлішевіце вдарив грим у гурток робітників. Убив одну робітницю, а 6 поразив. У с. Нівки (Калищина) грим убив жінку Гільову, ціле господарство згоріло Біля Глинці грим убив поліца Заїса.

ГРИМ У ШКОЛІ.

У Лужанах (Буковина) підчас хуртовини грим ударив у комин польської школи Мацежи Школьної та поразив учительку Непокоевську й шестеро дітей. Потім на передмісті Чернівців переминівся у велику ріку. Вода зірвала міст, залила багато домів.

ЖЕРТВИ КУПЕЛІ.

У Зимній Воді (біля Львова) у ставі „Стриховалець“ захотів плавати 21-літній кравець з Львова (Колонтай 6) Давид Бренер, бо бачив, як інші плавають. А що не вмів плавати, зробив собі із шувару плавачи, обв'язався ними та пустився на середину ставу, де вода глибока на кілька метрів. Він утонув. Бренер оженився тому рік. Як Бренер тонув, була на березі його жінка Колижін зник їй з очей, вона не звертала на це спеціальної уваги. Шойно пізніше один із тих, що купалися, натрапив на дні на тіло й счинив крик. Після довшої пошуканки добули Бренера неживого. Лікар ствердив, що Бренер помер наслідком серцевого удару. — В Суховолі (пов. Городок біля Львова) потонув 18-літній Ст. Лазорко, тупоумний. Він не вмів плавати, а пустився на глибоку воду.

ЖЕРТВА ПРАЦІ.

У суботу на будові при вул. Кордецького 420. у Львові впав із руштування з 1. поверху тесля Мартин Свірк із Роздолу (пов. Жидачів). Він згинув на місці. Руштування не було забезпечене. Архітекта Бавера (Провіантова 4) й інженіра Ліндера, що кермує роботою, поліція арештувала.

ПРЕМ. ЙОРГА ПРО БЕСАРАБІЮ.

Дня 25. травня у Кишиневі прем. Йорга в промові сказав м. і., що хотів би, аби населення Бесарабії зрозуміло, що поворот до минувшини неможливий. Сподівання, що Бесарабія може вернути до СРСР, повинні загинути безповоротно.

НІМЕЦЬКІ МІНІСТРИ В АНГЛІІ.

Програма прийнята мін. Брінінга та Курціуса в Чекерс заповідається по королівськи. Мекдональд і Гендерсон вислали на стрічу німецьким міністрам військовий корабель „Уінчестер“. Радитимуть у Чекерс над справами конференції роззброєнь і здержанням сплат Німеччини на рахунок Йонгового пляну. В справі нім.-австр. аншлюсу веде Курціус плян господарської компенсації, яку дістане Англія від нім.-австр. сфедерування. У Лондоні будуть різні прийняття й свята, що закінчатимуться авіденцією в англ. короля. Можливо, що німецько-англійські розмови торкатимуть теж півн.-сх. Європи, м. н. і прусько-східної справи.

ПРОФ. ПІКАР ПОЛЕТІТЬ ЗНОВУ.

Проф. Пікар сказав журналістам, що як буде погода, то полетить знову бальоном. Сподіється долетіти до 18.000 високо.

РЕМАРК НЕ ДЛЯ ВСІХ ПИШЕ ОДНАКОВО.

Ремарк у другій частині своєї повісти п. з. „Відворот“ на самім початку оповідає, як то бельгійські вояки після закінчення мира стріляли до німецьких вояків, які вертали у рідний край. Проти того уступу запротестувала бельгійська преса та відмовилася друкувати повість, хоч її вже передтим купили. Ремарк у відповіді сказав, що той уступ поміщений наслідком помилки та що в перекладах на чужі мови його скреслено.

СПОРТ

Літові змагання.

Львів. Погонь—Чорні 2:1 (1:0).

В першій половині мага перевагу Погонь, у другій Чорні. Перемогу отримала Погонь завдяки карному, подиктованому суддею на нашу думку, без ніякої поважної причини.

Краків. Лехія—Висла 2:1 (0:0).

Варшава. Варшавянка—Краковія 6:1 (3:0).

Познань. Варта—Гарбарня 1:0 (1:0).

Тел. Гайдуки. Лерія—Рух 1:0 (1:0).

За мистецтво А-класи.

Львів. Ресовія—Світезь 5:1 (2:0).

Львів. Погонь (Стр.)—П. Сокіл 3:2 (1:2).

Львів. Гасмонея—Польонія (Пер.) 2:1 (0:0).

Після цих вислідів провід у таблиці мистецтва львівської А-класи в. і. рунді має Гасмонея (9 п.), завдяки ліпшому пів Ресовії (теж 9 п.) відношенню воріт. По 8 пунктів здобули: П. Сокіл і Погонь (Стрий), по 7 п. Польонія (Пенеминь) і Україна, по 4 п. Ресовія і Світезь.

Весілля без алькоголю на Волині.

До наслідування всім нашим громадянам.

Донедавна наша Волинь була славна з того, що при всяких „окаліях“, особливо ж в нагоди весілля, хрестин, похоронів та церковних празників, як: Різдва, Великодні, Травні і т. п. українські громадяни і громадянки та молоді заживалися алькогольними напінками — горілкою, самогонем, пивом і т. п. Очевидно добра з того не було. Бо не тільки люди тратили здоров'я і гроші, але така пиятика кінчилася нерідко дуже сумно, нерідко кровопролиттям, підпазами, татанню по судах, а навіть тюрмою.

На пастя, волинці приходить повози до свідомості і починають залишати алькогольну отруту. Ось у громаді Бізка, повіту Кременець, відбулося дня 13. травня 1931. весілля Якова Галушака з Тетодзією Вознюк зовсім без алькогольних напоїв, мабуть ця не вперше на Волині. Гості забавлялися дуже весело і тверезо, а до того зложили за починком Ярослава Лесько-

Цукор побуджує умову працю

цукор кріпить

ня і Нусі Ванкевич 26 (двадцять шість) год. на „Рідну Школу“ у Львові.

Щиро витяємо прегарний почин наших волинців у на-ді, що він найде наслідувачів у кожній громаді на Волині та в Галичині і кінч. „Замість на алькоголь — гроші на „Рідну Школу!“ приймється серед широким мас українського народу. — Ану, хто схилює під за цим гарним прикладом?

Фашисти проти Ватикану.

Вуличні маніфестації в Римі проти Католицької Акви закінчилися, та не закінчилися кампанія фашистських часописів. „Лаворе Фашиста“ та „Попольо ді Рома“ виступають проти керманів цієї акції, держ. підсекретаря при Ватикані монс. Пізардо та ред. „Осерваторе Романо“ гр. Деза Торе. Їх діяльність протиставляють діяльності інших церк. достойників, які нібито не погоджуються з тенденцією кат. акції. В зв'язку з останніми подіями кружляють чутки про уступлення кард. Пачеллі зі становища держ. секретаря.

Зближається весна

і відсвіжуючий мавпий подув зриває тяжке футро з Ваших ramen, Папі. Але з прекрасною весною находять і нові турботи. Делікатні колірні сукинки насувають дуже пекуче для кожної господині питання про прання, тому важливим є добір відповідного способу до прання, що не мав би в собі шкідливих складників. Тим виголом відповідають як найліпше мазніні платки **Лух**, які не нитять колірів і не порушують делікатних тканин. **Лух продають лише в оригінальних пачках, ніколи поодинокі.**

Lx — 1301

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, Коперника 16. П. пов. — ПОЗІР! БЕРЕЖАНЩИНА! Ювілейне свято в 30-літні роковини Епископства Експел. Митрополита Андрея гр. Шейнцельського, відбудеться в Бережанах дня 7. червня ц. р. у неділю. — Комітет.

— Конкурс на прийняття кандидатів до гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1931-32. Подання вносити до Митрополитичного Ординаріату до дня 1. вересня 1931 і долучити: 1) свідоцтво хрещення і миропомазання, 2) свідоцтво зрілості та всі гімназійні свідоцтва, 3) свідоцтво моральності від уряду парохіального або деканального, 4) точний опис життя — в ньому подати: а) родовід, б) хід студій, в) які перейшов нецелі, г) де перебував і чим трудився від матури досі, д) заяву, чи рішений бути жонатим чи безжонним священником та чи готов посвятитися місіїній праці. 2147

— Дня 9. червня 1931 р. відбудеться в Коломиї в залі Шадичої Каси концерт оперового співака Мих. Голинського при співучасті проф. Н. Ніжковського. Початок в 8-й год. вечором.

— За образу чести б. посла Палієва. Як оце ми коротко подали в суботнішньому числі „Діла“, перед трибуналом львівського кримінального суду відбулася розправа проти редактора „Слова Польського“ Схичинського за зневагу чести б. посла Палієва, яку „Слово Польське“ вчинило в статтях п. 4. „Кім єст посол Д. Палієв, пшишчель Корфінго“. Б. посла Палієва заступав на розправі гр. Старосольський, а обвинуваченого заступав гр. Ласерішський. Оборонець редактора „Слова Польського“ покликав до розправи свідка д-ра Шувіча на доказ правдивості закидів „Слова Польського“, але звинувачення цього свідка доказали, що стаття „Сл. Поль.“ була значним наклепом. Як відомо, через брак деяких свідків, розправу відложили.

— До кого належить православна церква у Львові? Вже кілька літ тягнеться спір за православну церкву у Львові при вул. Францішканській, до якої згодошували права власників: буковинський релігійний фонд у Чернівцях і православна брацтво при згаданій церкві. Остаточний Найвищий Суд у Варшаві вирішив цю справу так, що власником цієї православної церкви визнає буковинський релігійний фонд та ствердив, що до цієї справи не можна пристосувати постанови зазначеної в Селі Жермені, на відстані яких

обекти, що належали до б. австрійської держави та до осіб цісарського дому, перейшли на власність суцесійних держав. Найвищий Суд ствердив також, що теперішній релігійний фонд на Буковині є тотожний з давнім буковинським релігійним фондом. У зв'язку з тією децизією, що означає цілковиту ревізію процесу, чого домагався адвокат д-р Ляв у Львові, правний заступник черновецького митрополита д-ра Котлярчука, куратора буковинського релігійного фонду, Апеляційний Суд у Львові, якого вже рішення Найвищого Суду, залагодить остаточно вже цю справу віддачі церкви в посідання правних власників.

— Делегатка Міжнар. Жін. Ліги Мира і Свободи у Львові. У поворотній дорозі з Болгарії, Румунії і Югославії приїжджає до Львова делегатка Міжнар. Жін. Ліги Мира і Свободи п. Древе у сповіді поведення акції загального замирення. В тій цілі п. Древе виголосить виступ про замирення дня 2-го червня в год. 7-йй вечором у ратушевській залі. П-і Древе, як генеральна секретарка Міжн. Ліги відбуде при цій нагоді конференцію з українськими жінками, членами Міжнар. Ліги.

— Українка. В „Нає Ціріхер Шайтунг“ з дня 15. травня 1931 р. ч. 918 находимо переклад нарисів В. Стефаніка „Земля“, без підпису перекладника.

— Великий градобій у Снятинщині. В середу 27. травня ц. р. Снятинщина перебула великанський градобій, що заподіяв необчислимі шкоди в засівах. Верста граду, що вкрила землю, доходила до 15 сантиметрів grubosti.

— Вісімдесятлітня самовбивниця. Недалеко стації Болехів скочила під поїзд 80-літня старушка Розалія Боллак. Вона згинувла на місці. Причиною самовбивства було те, що воца запалила свій маєток своїм кревним, а вони тоді перестали опікуватися нею та пообавили її засобів до життя.

— Вбив шестеро дітей. В Куурові, коло Католицької робітничої Роберт Скорупа наслідком безробіття подав у нервовий розстрій, що межував з божевільям. Уночі він встав і сокирою вбив 6 дітей, що спали. Вбиванка арештована.

— Убили вчительку на селянським весіллі. В селі Павках, коло Ченстохови, один селянин жінку сина і запросив на весілля багато гостей, між ними вчительку Осилу Януєвну. Підчас забави підпитий парубок Збройкевич так собі сподобав вчительку, що почав намовляти її піти з ним над ріку на любовну стрічу. Вчителька не згодилася, а паний адоратор вистріляв до неї з револьвера і вбив її. За це вбивство Збройкевича засудили на рік в'язниці.

— Кавчукове дерево на Україні. Радянська преса сповіщає, що на Україні вдалось розсадити кавчукове дерево „тавсарі“, з якого можна виробляти гуму. Спроби переведення минулого року доказали, що це дерево можна заакліматизувати головним на південній Україні, але це дерево видаватиме дещо гірший кавчук як у краях, звідки воно походить.

— Шістнадцять кілометрів над землею. Останні вісті про подорож проф. Пікарда до стратосфери говорять, що Пікард долетів на висоту 16 кілометрів над землею за 2 години доту. Почав

12 кілометром починається новий світ абсолютної тишини, погоди, певного холоду, начеб ця сфера належала до іншої планети. Проф. Августин Пікард уродився 1884 р. в Швайцарії, його батько був професором хемії. Сам він від 1913 року викладав фізику на університеті в Цюріху.

— Передвиборча агітація в Румунії. В Секуриках у Румунії підчас передвиборчого віча прийшло до бійки між лібералами і т. зв. „дуїстами“. Ліберали вбили селянина Н. Опця. Таксамо в Гаджіларі коло Тульчі згинув один учасник віча від кулі.

— 3 німецької в'язниці до Москви. Відомий автор драми „Шинкалі“ д-р Вольф, який був у Німеччині арештований за шутливе усунування плоду численним жінкам, виїхав до Москви, де читає виступи про konieczність зменшення уродлих шляхом усунування плоду.

— Більшовики вчать по еспанськи. Більшовики мають великі надії, що хаос в Еспанії доведе до комуністичної революції. Тому то радянський уряд утворив у Ленінграді спеціальні курси еспанської мови, щоб 1000 комуністів могли виїхати до Еспанії для агітації.

— Розстріляли анархіста. Римський суд засудив анархіста Михайла Шірру на кару смерті через розстріляння за шутливе усунування плоду численним жінкам, виїхав до Москви, де читає виступи про konieczність зменшення уродлих шляхом усунування плоду.

— Божевільний барон. В австрійським місті Нордгаузені збожеволів барон фон Гельдрайх і в приступі божевілья виштовп на балкон своєї вілли та стріляв 7 разів з револьвера до публіки. На щастя не ранив нікого. Барона відвезли до дому божевільних.

— Арештування журналістів у Ленінграді. В останніх часах у Ленінграді арештовано журналістів: А. І. Гессена, Кмечкова і Єлькіна. Гессена вислали в азійський Сибір.

— Конгрес письменників у Парижі. Дня 27. ц. м. у Парижі розпочався конгрес письменників, що має на меті обміркувати способи оборони професійних інтересів пишучої братії. У конгресі беруть участь представники літературного світа 22 держав. Німеччину заступає Генріх Ман, Італію Марінетті. Шкода, що ніхто там не репрезентує українського письменства.

— Кіно в домі божевільних. Під Парижем у домі для божевільних (т. зв. „Білий Дім“) запроваджено кіно, де виставляють головним веселі комедії. Цікаве, що божевільні радо дивляться на німі вистави, але тонові фільми викликають у них обурення і крик, а деякі божевільні навіть утікають з вистави тонових фільмів.

— Димісія кат. Французький кат Дайблер, якого називали „мистцем тілоутини“, подався до димісії. Він впродовж 50 років був катом і за той час відрубав 242 голови злочинців, найбільше підчас війни. Його батько був також катом і передав свою професію синові, а Дайблеру значили поважну пенсію і він житиме на селі, де куди собі дим і грош.

— Сензаційне самогубство у Відні. У віденській лінійній лікарні загинув багатого купця Лівра Штайн, якого чоловік має в Америці великі підприємства. Вона була хвора на туберкульозу легень. Одної безсонної ночі вона до пізної читала книжку, потім підійшла до вікна і скоїла з другого поверху на вулицю. Другого дня вона померла.

— Знов лет до північного бігуна. В липні н. р. з Берліна до Ленінграду прилетить німецький Цепелін, яким 15 учених, з того 4 росіян, вибереться в наукову подорож на північний бігун. Коло бігуна пасажирів Цепеліна мають стрінути з учасниками експедиції Вількенса, яка, як відомо, подорожуватиме підводними човнами.

— Війна з хрущами. На Мадярищині цієї весни хрущі розмножилися так, що загрожують рослинному світові. Тому уряд оголосив війну з хрущами і платити 15 сотиків за кількох зловивших шкідників. В селішних околицях Дебrecина зловили шкідливих 15 мільйонів хрущів і заробили на тім чимало.

— Кар'єра детронізованих. З Лондону пишуть, що б. пісар Китаю, а тепер пан Пуї, що живе в тихім містечку Тінтсін, спровадив собі вчителя співу і хоче приготувитися до кар'єри оперового співака.

— Заробіток полісмена в Шікаго. Суд в Шікаго найшов, що капітан поліції Іван Птачек чи Пташек (може поляк) зложив за 5 літ на своє конто в банку 227.000 доларів. Його платня, по 4.000 дол. річно, винесла за 5 літ 20.000 дол., отже відкинь 207.000 дол. „доскочили“. В Шікаго були полісмени, котрі брали від домів гри, пиячстас і розпусти хабарі за покривання злочину. Суд далі шукає як Пташек надзобав майже чверть мільйона доларів за 5 літ, а також і за іншими пташками.

— Справлення похибки. В „Подяці“ родичів і рідні, поміщені в „Ділі“ з дня 30. травня 1931 з нагоди похоронів доньки бл. п. Ярослави Кліш, у вирахуванні Отців Духовних, що своєю участю

причинилися до звеличення похоронного обряду, пропущено через неологляд назвисько о. кат. Дзедзика Петра, що отримав доповідомо.

3 концертової салі.

Ювілейний концерт „Тернопільського Бояна“.

Заходом кількох одиниць, згуртованих у теперішній „Тернопільський Боян“, відсвятковано дня 24. V. золоття Т-ва „Тернопільський Боян“ ювілейним концертом. Концерт, оголошений тільки запрошеними, відбувся трохи про domo sua в салі „Української Весни“. І програма концерту була трохи, так сказати, стиснена й випадкова: бракувало у ній хороших творів таких двох уроченьців або вихованців Тернополя, як померші композитори Топольницький та Д. Сичинський. Деякі знова додані інструментальні точки, як „Zigeunerweisen“ Сарассате (у виконанні проф. Музичного Інституту Ю. Криха та І. Любчаківної), не зважаючи на значну їх музичну етичність, всеж такі трохи відбивали змістом від сподіваного змісту свята.

Продукції теперішнього відомо молодого хору „Тернопільського Бояна“ представлялися під голосовим оглядом добре, у сопрані й альті навіть дуже добре. Однак повної чистоти інтонації і ритмічної прецизності, як і повного динамічного зрівноваження виконавці ще не встигли досягти за короткий час свого зіспівання. Через те й такий трудний до виконання твір, як Лисенкові „Бють пороги“, потерпів значно, особливо в хорових, сміливо модульованих партіях другої частини. До того ще незвичайно трудний і відповідальний фортепианний супровід до цього твору, який повинен бути ілюстрацією й основою цілості, спочинав чомусь у недосвідчених аматорських руках, які не могли його ні приблизно опанувати так, щоб виповнити свою роль. Вона тут паде перш за все на диригента, який дозволив собі на злегковаження цього ве-

личавого твору. Інші хорові точки, як вдалі, хоч і безпретенсійні жанри: „Піду в садок“ В. Безкоровайного та „Весна“ В. Березовського, виконані були більше поправно, хоча й тут, особливо у „Весні“, можна жалати більше ритмічної та інтонаційної прецизності від співочого Т-ва із 30-літньою традицією.

Тими увагами й не хотів би ніяк зражувати виконавців у їх змаганні плекати хороше мистецтво; тільки вони мусять при тім тямити, що хороше мистецтво — це справжнє фазове мистецтво, яке не дається так легко взяти в ручки приладом, а домагається інтенсивного, систематичного, а до того доцільного і фахового школення. Найпевніше держав себе як ритмічно, так інтонаційно мужеський хор.

У промові на вступі концерту голова Т-ва „Терн. Боян“ п. Сіак подав погляд на генезу і розвій цього співочого т-ва, з якого підрозділи й деякі пізніші наші звідси спени й естради (як Крушельницькі) та деякі відомі галицькі компанії.

Признаючи вповні та радо питаючи добру волю і пієтизм для рідної пісні ініціаторів та аранжерів цього зрештою симпатичного вечора, учасники свята всеж таки не могли обігнати деяких „скорбних думок“ і важкого питання. Чому це у нас такі епохальні культурні свята мусять відбуватися в такій пригальбованій та надто скромній обстанові. Без якоїсь ширшої підготовки й організації? Чи це дійсно вільно нам оправдати нашим теперішнім, хоч і як важким політично-суспільним положенням? Таке питання слід би ставити не виключно на адресу Тернополя, а зарівно Львова, як і всієї Галичини.

Ч. В.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 30. V. 1931 р.: масло експортне і десертне пріма 3-50 зол.; літра молока 23-24 сот.; літра сметани 1-30 зол.; ко на яєць 4-10—4-20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:

Вівторок, 2. червня, година 7-30 веч. „Бесіада в Голіуді“.

Середа, 3. червня, година 7-30 веч. „Малепа“, опера Чайковського (премієра).

Театр Рівнородностей (в Нар. Домі):

Вівторок, 2. червня, година 7-30 веч. „Гелда Габлер“ др. Ібсена.

Середа, 3. червня, година 7-30 веч. „Галло Галло! Радіо Шікаго“.

Малі Миський Театр:

2-3 червня нечиний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Він і його сестра“ (Влада Буріан, Анні Ондра).

КАСІНО: Зв. фільма „Співець гір“ (Лоренс Тибет).

КОЛЬБОСІ: Звукова фільма „Тройка“.

ЛЕВ: Звукова фільма „Вояки та шакади моря“ (Шкода німецько-англійська боротьба).

МАРСУСЕНЬКА: Звукові фільми „Марко“, „Гарольд тримається“.

ОЗЯ: „Перший веселий тиждень Метро-Голлівуда-Мас“ (Ширати. Геть із центристамі Нічна ескапада і т. д.).

ПАПЯС: Звукова фільма „Мельодія шасет“ (Джанет Гейнор).

ПАН: Звукова фільма „Месаліна“.

ПАСЯЖ: „24-а акція“, „Людина з безлітньою душею“, звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Залізна маска“ (Фербенкс).

ФАТЯМОРГАНІ: „Линчармама д'Амур“ та „Пат і Патагон як герої“.

ХИМЕРА: „Чортиня в Триполіс“.

СТИЛЕВ: „Дім під червоною зіттарнею“.

УПІХА: „Капітан Леш“ та „Фред Томсон“.

Програма радіо.

Вівторок 2. червня 1931.

Варшава (1411,5) 18-00 Популярний концерт. Вільно (368,1) 12-05 Танцювальна музика. Лондон (356,3) 12-00 Концерт. Берлін (419) 17-00 Пісні Германа. Рим (441,2) 17-30 Соалісти. Прага (486,2) 14-30 Концерт. Відень (516,4) 12-00 Капела Сіккінга. Будапешт (550,5) 9-15 Соалісти. Харків (937,5) 15-00 Концерт. Ленінград (1000) 15-00 Концерт.

Середа 3. червня 1931.

Варшава (1411,5) 15-00 Музика. Вільно (368,1) 12-05 Музика. Лондон (356,3) 12-45 Концерт. Будапешт (550,5) 18-30 Румунська музика. Берлін (419) 16-30 Концерт. Рим (441,2) 17-00 Концерт. Відень (516,4) 11-00 Капела Гайгера. Будапешт (550,5) 20-30 Опереткові ари. Харків (937,5) 15-00 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок 2. червня 1931.

12-10, 15-10, 15-45, 17-10 Грамофон. 13-10 Метеоролог. комунікат. 14-50 Господар. комунікат. 15-25, 16-50 Відчит. 16-10 Анд. для наймолодших. 18-00 Концерт. 19-00 Всичина 19-20 Найгарніші оп. ари. 20-00 Прес. рад. денник. 20-15 Легка музика. 21-00 Літер. четвертьгодина. 21-20 Концерт. 22-45 Музика.

Середа 3. червня 1931.

12-10, 15-10, 16-30, 17-25, 23-45 Грамофон. 13-10 Метеоролог. комунікат. 14-50 Господарський комунікат. 16-00 Програма для дітей 16-50 Радіохроніка. 17-10 „Фотографія й кінематографія як засоби шк. науки“. 17-35 Відчит. 18-00 Балетова музика. 19-00 Всичина 19-20 Рідничка серія й бірка. 19-40 Прес. рад. денник. 19-50 Опера.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові.

Східниця.

2. VI „Мина Мазайло“.

3. VI „Гетман Дорошенко“. 1837

Подяка. Політичні в'язні бережанської в'язниці складають широкі подяку Вп. п. Мененасам Д-рові Володимиріві Бемкові і Д-рові Мих. Західному за правну оборону підчас розправи перед давою присяжних дня 25. травня н. р., а зокрема широкі подяку за їх батьківську опіку підчас нашого перебування у слідчій в'язниці. — Мартин Мізерний, Ярослав Лапчак, Дмитро Посушко.

Прия. дів. гуманістична гімназія „Рідної Школи“ у Львові. Вступні іспити до V.—VIII. класів прия. дів. гуманістичної гімназії „Рідної Школи“ у Львові (вул. Театинська 10) відбудуться в дніх від 22. до 26. червня. В тихсмих дніх приймається зголошення до вступних іспитів до IV. класу, які відбудуться дня 27. червня в 10-18 год. — Управа. 2131

Управа гімназії й семінарії „Р. Ш.“ в Коломиї подає до відома, що з днем 2. червня н. р. відкриває безплатний приготувальний курс до IV. кл. гімназії гуман. типу й на I. рік семінарії. Кандидатки, що не можуть користати з курсу, внесуть подання в справі допущення до вступного іспиту до IV. кл. згідно на I. рік семінарії найдадше до дня 15. червня. Рівночасно повідомляється, що з новим шк. роком Кружок Р. Ш. отиває I. класу гімназії. Вступні іспити до I. кл. відбудуться в дніх 24. 25. і 26. червня. — Управа. 2134

Ширіть наш часопніс!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІТНИКІВ з цілим удержанням або без прийме на сезон у Косові або Шеморах. — Вержбіцка, Косів коло Коломиї. 2118 2-2

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиків літ у цілм краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1538

П'ЯНИНО „FÖRSTERA“ заміняю на фортепиані продаж. Знаменитий фортепиан продаж дуже оказійно як також негайно купую фортепиані або п'яніно за долари. Коперника 26. — Силенирський, 2149 1-2

ЯМНА ад ЯРЕМЧЕ продає парцелю 1009 метрів біля станції. — Листи до Адміністрації „Діла“ „Яма“. 1-2

ДІМ мурований біля суду повітового — чиним місячно 25 дол. з городом і садком тисячу сажнів продаж дешево. Листи до Адміністрації „Діла“ „Біла суду“. 2148 1-3

ВОРОХТА — Пансіон „Черемшина“ поручає соняшні кімнати враз з цілим утриманням. — Ціни помірковані. 2066 1-5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Тел. 65-73.

Приймає від 9-13 і 15-18, в неділі і свята за попереднім замовленням. Виконує всі праці, що виходять в обсяг новочасної дентистики. Полекти в сплатах. 2135 2-5

НЕ ЖУРНІС ДІВЧИНО! — МАНДЛІ направити за 130л. кудь чик, брошк у 130л. перстень відновити аж дивної ауд. Коперника 14 напроти кіна. 2100

Позір власники колеса і мотоцикла!

Сокил-Батько, переорганізовує „Секцію нахолесників“. Заінтересовані у ній справі членів С.-Б. і нечленів, просимо на спільну нараду, яка відбудуться в четвер дня 4. червня н. р. в год. 7. вечором у домівці „Сокола-Батька“ вул. Руська 20 2146

ГРЕБЕНІВ. Священний пансіон „Землі“

поруває соняшні кімнати з балконами. Прегарні види на долину ріки Опору. Добірний і смачний харч. — Помірковані ціни. — Отворення 20. травня. 1950 9-12

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпр'янням. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПІНА

Ціна 1-50 зол. на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з поштовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1-50 зол., з почт. перес. 2-10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часть

Ціна 8- золотих — без пересилки

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3- зол., з почт. пересилкою 4- зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“ Львів, Ринок 10. II. п. або в книгарнях.